УДК 65.014

СУТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

Щербак А.М., викладач, ХНЕУ імені Семена Кузнеця, Харків, Україна

***Анотація* – Досліджено сутність поняття «інформаційні процеси промислового підприємства», визначено місце інформаційних процесів у ефективному управлінні на промислових підприємствах.**

***Ключові слова* — інформація, інформаційний процес, управління, промислове підприємство**

На сучасному етапі розвитку глобальних економічних відносин промислове підприємство зазнає змін, переважно, через інформацію та інформаційні процеси. Цим пояснюється зростання ролі інформації в управлінні, як головного чинника та провідного ресурсу, адже саме вона забезпечує конкурентні переваги як для держави в цілому, так і для кожного окремого підприємства. Х. Хайльман виділив потрійну змістовно-цільову природу інформації - вона одночасно виступає суспільним феноменом, важливим фактором виробництва товарів та послуг та інструментом забезпечення конкурентоспроможності підприємства через формування його позитивної відмінності від конкурентів [5].

Управління сучасним промисловим підприємством вимагає використання нових підходів до обслуговування й використання інформації, її оптимізації та подальшого аналізу, оцінки впливу зовнішніх та внутрішніх потоків. Генкін А. С. [2] вважає, що нова економіка є системою відносин з приводу створення і розподілу доданої вартості, у першу чергу, за рахунок використання відтворюваних ресурсів: інноваційних технологій, нематеріальних активів, електронних і мобільних комунікацій. У новій економіці основним носієм цінності є інформація, основним генератором доданої вартості – сфера послуг

Інформаційний чинник трансформує економічні відносини та робить акцент не на матеріальному, а на інформаційному виробництві. Тенденції розвитку сучасних промислових підприємств обумовлені ускладненням інформаційної інфраструктури під впливом макроекономічних умов господарювання, високих темпів НТП, організаційних змін і зростання обсягу ділових зв'язків. Внаслідок цього, зусилля менеджменту найчастіше спрямовані на «латання дірок» інформатизації та усунення інформаційної перевантаженості шляхом реалізації вузько спрямованих заходів, що вимагають постійних фінансових вкладень. Такий підхід до управління інформаційною сферою діяльності є невиправданим, оскільки у ньому не враховуються системні властивості та можливості максимального використання інформаційних технологій та інформаційних ресурсів промислових підприємств

На сьогодні інформація з допоміжного фактору стає безпосереднім чинником економічного зростання, залучаючи до роботи значну частину матеріальних ресурсів, і в цій якості є інформаційним потенціалом або інформаційним ресурсом соціально-економічної системи, джерелом формування позитивного результату на рівні суспільства та підприємства.

Таким чином, можна стверджувати, що сучасне управління має базуватися на впорядкуванні інформації та інформаційних процесів, що забезпечуватиме доступ до актуальних даних та необхідних ресурсів у процесі прийняття управлінських рішень. А ефективність діяльності промислового підприємства, у свою чергу, здебільшого визначається розвитком та дієвістю інформаційної інфраструктури та якісним використанням інформації та інформаційних процесів.

Будь-який процес на підприємстві є двостороннім явищем, за всіма ознаками – від ризиків, які він несе, до максимального

прибутку [1]. Тому, задля балансу, у якому всі процеси на підприємстві будуть гармонійно співіснувати, потрібно знайти певні можливості інформації та змінити механізм її використання.

Л. Г. Мельник, визначаючи сутність поняття «підприємство», підкреслює, що інформація набуває факторних ознак виробничого ресурсу, який має вартість, існує у вигляді продукту, бере участь в економічному обороті та має можливість до відтворення [3, с. 137].

Управління підприємством промислового сектору економіки вимагає нових підходів до використання та обслуговування інформації, застосовуваних методів її аналізу та оптимізації напрямів зовнішніх і внутрішніх інформаційних процесів. Продуктивність інформаційного процесу збільшується за умови зростання його швидкості, кількості користувачів, цільової істотності, затребуваності бізнес-процесів, розгалуження при мінімальному часі передавання при одночасному зниженні втрат у процесі переміщення інформації, її оновленні на етапі переміщення (у разі об'єктивної необхідності). Таким чином, необхідність використання інформаційного процесу ґрунтується на теорії «інформаційного вибуху», згідно до якої кількість інформації, доступної суспільству, збільшується, що веде до якісної зміни економіки – інформаційного управління підприємством. Такий підхід ґрунтовно доведений у роботах японських вчених [Т. Умесао, Ю. Хаяші, Ю. Іто]

Інформаційний процес на промисловому підприємстві стає якісно новим виробничим ресурсом, який сприяє підвищенню та нарощуванню виробництва інформаційних продуктів і знань, швидкому економічному зростанню при відносно низьких темпах зростання матеріального виробництва. Управління підприємством є неможливим без інформаційних процесів, адже вони не тільки спираються на зовнішню та внутрішню інформацію, але й формують вкрай необхідну для якісного управління інформаційну базу.

З огляду на результати теоретичного дослідження наукових поглядів, інформаційний процес можна визначити як сукупність (систему) інформаційних та неінформаційних процедур, спрямованих на забезпечення взаємодії між підрозділами та обміну інформацією між внутрішнім та зовнішнім середовищем підприємства.

Інформаційний процес промислового підприємства є стійкою системою цілеспрямованих та взаємопов'язаних дій, яка за допомогою певних технологій у оптимальні строки перетворює вхід (ресурси) у вихід (результати), що має цінність для внутрішніх і зовнішніх споживачів та сприяє зростанню вартості підприємства.

Сутність «інформаційного процесу» суб'єктів управління та його специфічність для підприємств промисловості полягає в тому, що кожний із рівнів управління характеризується певним набором функцій, а інформаційний процес торкається кожної із функцій, що реалізуються у процесі формування управлінських рішень.

Приймаючи до уваги думку Мільнера Б. щодо трактування сутності поняття «інформаційний процес», можна зробити висновок, що саме він дозволяє керівникам ефективно виконувати свою роботу та приймати рішення щодо формування оптимальної стратегії досягнення встановлених цілей, адже кожен етап інформаційного процесу є пунктом, в якому, за недбалістю, зміст може бути втрачений [4, с. 221].

У системі управління сучасним промисловим підприємством інформаційні процеси мають бути інтегровані з функціями управління задля створення потужного інформаційного потенціалу підприємства. Отже, очевидною є своєчасність та актуальність дослідження й діагностики інформаційних процесів промислового підприємства з метою розв'язання та усунення існуючих проблем.

Список використаної літератури

1. Бочуля Т. Учет и информация в системе управления: опыт, поиски, решения: монографія / Т. Бочуля. – Saarbrücken Deutschland: LAP LAMBERT Academic Publishing, 2013. – 269 с.

2. Генкин А. С., Суворова Е. Электронные платежи. Будущее наступает сегодня / А. Генкин, Е. Суворова // М.: Альпина Паблишер. – 2011. – 284 с.

3. Мельник, Л.Г. Информационная экономика [Текст] : учеб. пос. / Л.Г. Мельник. - Сумы : Университетская книга, 2003. - 288 с.

4. Мільнер Б. З. Теорія організації: Підручник . / Б.З. Мільнер . – М. : інфор –М, 2006 . – 720 с.

5. Heilman H. Informationsmanagement: Aufgabe der Unternehmensleitung / H. Heilman. — Stuttgart: Poeschel, 1990. — 136 p.

Автори

Щербак Аліна Михайлівна, викладач, ХНЕУ імені Семена Кузнеця (al.shcherbak@gmail.com).

Тези доповіді надійшли 09 лютого 2018 року.

Опубліковано в авторській редакції.